

Príhovor Mons. Viliama Judáka, nitrianskeho diecézneho biskupa, k organistom

V koncepcii posvätnej hudby najdôležitejšie pravdy možno zredukovať do troch pojmov: *Kristocentrizmus*, *Anjelskosť* a *Adoračnosť*, či *Adoratívnosť*.

- **Kristocentrizmus**, znamená, že Ježiš je osou, centrálnou postavou každej liturgie;
- **Anjelskosť**, znamená, že pozemská liturgia je zapojením sa do spevu anjelov, ktorý neprestajne trvá, a
- **Adoračnosť**, či Adoratívnosť, znamená, že účastníci liturgie, ktorí plnia konkrétne služby v liturgii (celebrant, spevácky zbor, organista, kantor, komentátor, lektor, žalmista atď.) majú realizovať postuláty spojené s vlastnosťami liturgickej hudby, ktorými sú *posvätnosť*, *dokonalosť* a *všeobecnosť*.

Najdôležitejším výsledkom týchto postulátov je požiadavka, aby sa organová prax vykonávala vždy v kontexte tohto uvedeného teologického základu. Účinným liekom na kritiku služby niektorých našich organistov, ktorí to berú skoro ako remeslo, je vytrvalá práca, ktorá od čias sv. Benedikta spolu s modlitbou tvorí vyskúšaný model kresťanskej dokonalosti. Túto dokonalosť má organista uskutočňovať v osobnom i odbornom aspekte. Je samozrejmé, že spolu s duchovným vývojom ide láska k liturgii. Z lásky k liturgii, k liturgickej hudbe vyplýva tiež svedomitosť a zaangažovanosť pri plnení zverených povinností.

Podrobnosti takéhoto tvorivého úsilia sú vždy podmienené individuálnymi danosťami jednotlivých ľudí, ale môžeme si tu pripomenúť niekoľko všeobecných zásad:

a) Organista *má byť človekom viery*. Slová Svätého Otca Pavla VI., že „svet potrebuje viac svedkov, než učiteľov“ sa týkajú nielen duchovných osôb, ale aj našich organistov. Podľa profesora cirkevnej hudby Zdzisława Bernata:

a) Organista má *otvárať hrací stôl organu s takým pocitom, s akým veriaci otvárajú svoje modlitebné knihy*.

b) Organista má *mať vedomie, že svojou službou realizuje apoštolskú misiu Cirkvi*.

c) Organista má *svoju vieru sýtiť sviatostným životom a hlbokou modlitbou*, podľa zásady „poznať, milovať a hlásať“. Podľa inštrukcie *Musicam sacram* je nutné, aby organisti a iní hudobníci nielen dobre hrali na nástrojoch, ale mali tiež ducha posvätnej liturgie a vnikali doň

čoraz hlbšie ... aby činili obrady slávnostnými v zhode s ich charakterom a pomáhali veriacim v účasti na nich. Interpreti posvätnej hudby majú sa usilovať tiež poznať aktuálne cirkevné predpisy o liturgii a posvätnej hudbe v nej.

d) A napokon organista má *byť človekom Božieho slova*. V hudbe, v ktorej spätosť medzi tónom a slovom je priam organická, netreba pripomínať jednoduchú závislosť. Ak poznáme posolstvo liturgie ukryté v textoch, môžeme pripraviť vhodný hudobný repertoár na každé liturgické slávenie.